

Lasse Lennbom.

(Den tokige poeten.)

I slutet af 1850-talet hade vi skolpojkar på Södermalm vår lekplats vanligen å gamla Stadshusets stora bakgård, den s. k. »Ryssgården», där god plats fanns för våra kalabaliker, eller ibland förflyttade vi tummelplatsen för våra yra fröjder upp till det stora och aristokratiska Schönborgska husets bakgård. Här i synnerhet tyckte vi, att vi hade det godt. De många labyrintiska gångarne, hvalfven och flertalet portar i den stora byggnadskomplexen underlättade omväxlingen och fantasien i vår uppfinningskonst och den stora dubbeltrappan med sina ledstänger af järn och de granna vapensköldarne öfver den stora portalen, framställande De la Gardieska och Braheska sköldemärkena, bidrogo i icke ringa grad att gifva charme åt lekarna. Var det vinter,

så byggdes här snöfästningar, hvilka stormades af Gustaf Adolfs finska bussar under Stålhandskes eller Horns anförande, och var det sommar så lektes här »Kalabaliken i Bender», där Kung Karl stod i rök och dam. Att vi och våra pojklekar blefvo observerade af i huset boende och äfven af folk från gatan är säkert och det kände vi oss smickrade af, det är klart.

Bland andra, som allt emellanåt bevärdigade oss med sin uppmärksamhet, var äfven en lång, mager, skranglig gubbe, som tycktes vara omkring sextio år. Han hade långt, gråsprängdt hår, ansiktet var härjadt men dragen vittnade om en förgången skönhet. Ögonen, bruna, irrade oroligt kring och läpparne logo ständigt och öppnade sig allt som oftast till ett nervöst och innehållslöst skratt. Han bar vinter och sommar en gammal nött och tunn paletå och på hufvudet hade han en nött »storm», som skiftade i rödt. Vi pojkar sågo honom nästan dagligen, vi visste att han bodde i Schönborgska huset i ett litet gårdsrum till vänster, att han titulerades kunglig sektern, men att han på ryggen och af södermalmsbor vanligen kallades »den tokige poeten». Hans borgerliga namn var emellertid Lars Lennbom. Fullständigt beröfvad sitt förstånd var han icke, men nog var han något fnåskig och därtill så besynnerlig att han väckte uppmärksamhet och kom gatpojkarne att grina. Att han skref vers stack han icke under stolen med och i sitt sinne

kände han sig som skald. Han var jämförlig med »skaldekoningens» Ahlstrand och den gamle studenten Smith i våra dagar. Därför fick han också vedernamnet »den tokige poeten».

Det enda Lasse Lennbom hade att lefva af var poesin, och den har i alla tider varit ett magert bröd, allra helst när den framträdtt något vriden. Den billiga hyran lär en aflägsen släkting ha betalt för honom, men för öfrigt fick han lefva såsom fågeln under himlens blå. På eftermiddagen gick han ut med sin poesirulle under armen, stannade ofta på gatan, höjde handen mot himlen och deklamerade en strof högt, därpå nickade han förnöjd, skrattade och gick vidare. Allt emellanåt slank han in i någon handelsbod och bjöd ut sina »skaldestycken», hvilka alla handlade om falsk kärlek och lifvets smärta — aldrig om ljus, lycka och fröjd. Lasse var smärtans skald — fastän han själf skrattade däråt. Ibland fick han sälja ett poem för en tolfskilling, eller ock fick han beställning på ett med uppgifvet ämne, hvilket han ordentligt effektuerade dagen därpå. Hans bästa kunder voro emellertid de gamle borgarne och handverksmästarne på Söder, när de väl på aftonkvisten slagit sig i ro vid toddyn på källaren. När då Lasse Lennbom kom, blef han vänligt och gladt emottagen, han ombads att deklamera sina verser, hvarvid de mest sorg- och tårbe-mängda framkallade stormande skrattsalvor. Men då blef Lasse ledsn och satte själf till

lipen och slutade ej därmed förr, än en tät borgare ropade: »gif Lasse en stark 'lasse', på min bekostnad, så låter han bli att låta takrännorna rägn». Och den stillande drycken kom och Lasse var belåten. Här på källaren gingo hans värser åt och betalades eftersom de voro »tokiga», med minst en riksdaler riksgäld för hvart poem, så det kunde han draga sig fram på några dagar. När Lasse gick ifrån det välvilliga kottet begaf han sig ofta, såvida det var sommar, till Maria kyrkogård, där han satte sig vid grafvården, som täcker stoftet af skalderna Stagnelius och Nicander, och här hämtade Lasse nya inspirationer af sina »själsfränder», som sakta hviskade till honom i kvällen, under det fågelsången småningom tystnade af i trädens kronor och skuggorna svepte sina slöjor kring grafvar och kors.

Och så gingo ännu några år, under hvilka »den tokige poetens» sorgliga tillvaro icke undgick någon förändring.

* * *

Af min gamla mormor, som i mer än trettio år bott på nedre Södermalm och väl kände till stadsdelens krönika och dess mer uppmärksammade personer, fick jag sedermera någon del af konturerna till Lasse Lennboms historia. Han hade en tid, innan han flyttade till Schönborgska huset, under många år bott i en

vindskupa i Gyllenhoffska gården vid Mariagatan.

Såsom ung hade Lennbom varit inskrifven och tjänstgjort i flera verk samt haft godt namn om sig och oaktadt sin fattigdom haft goda utsikter att komma fram i världen. Ung, ståtlig, med ett ansikte som slog an och ägande goda sällskapstalanger, han — var skicklig dansör, god pianist och därtill skref han små förtjusande poem, — var han en eftersökt kavaljer i familjerna och sågs gärna af de unga damerna. Men den fördelen är farlig för en ung, fattig man. Lennbom umgicks bland annat hos en rik börsmatador, hvilken hade en förtjusande dotter och här fattade han eld. Han blef kär på allvar, blindt och resonemangslöst, och vågade äfven frambära sin brinnande låga för såväl dottern som fadern. Den »förtjusande» flickan afvisade kungl. sektern kallt och sedan sparkades »den oförskämde fattiglappen» på dörren. Nu miste solen sitt sken för Lasse Lennbom, han blef dyster och grubblande, han misskötte sina sysslor och det gick alltmera utför, till dess en dag man fann att äfven förståndets ljus aftagit i styrka. Så gingo åren och ifrån att varit ett original blef han en stackars tosing, som alla strattade åt. En gång, det var nu många år sedan, hade han varit på en förmögen borgares begrafning, där det gick grundligt och hett till. Den aflidne hade bestämt att tusen riksdaler skulle användas till förpläging af

begravningsgästerna. Det blef middag och en hejdundrande supning, så att litet hvar hade svårt att, ehuru det var ljusa sommaren, hitta hem. Hvad Lasse beträffar så trillade han omkull i Mariebacken och sågs iklädd svart frackdräkt, hvita handskar, men utan hatt, promenera på fyra fötter backen upp, visligen hållande sig på »borgmästarstenarna». Så kom polisen och tog Lasse. Det var en sorglig begrafning — trots att Lasse skrivit begrafningsverserna och »äreminnet» öfver den aflidne. Sedan gick det steg för steg utför.

Huru Lasse Lennbom, »den tokige poeten», tillbringade de senare åren, veta vi redan. I början af 1860-talet, jag tror det var 1862, fann man den stackars poeten ligga död i sin säng och några dagar därefter nedsänktes han i jorden icke långt ifrån sina »själsfränder» Stagnelius och Nicander.